

Nr 254.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till ändrad lydelse av §§ 61 och 109 regeringsformen samt § 72 riksdagsordningen; given Stockholms slott den 12 mars 1920.

Under återopande av bilagda i statsrådet hållna protokoll vill Kungl. Maj:t härmed till riksdagens prövning i grundlagsenlig ordning framlägga följande

Förslag

till

ändrad lydelse av §§ 61 och 109 regeringsformen samt § 72 riksdagsordningen.

Regeringsformen.

§ 61.

Alla avgifter, som riksdagen under de i föregående § nämnda titlar beviljat, skola utgöras intill början av det statsregleringsår, för vilket den nya bevillningen av riksdagen fastställd bliver.

§ 109.

Lagtima riksdag — — — sammanträdets början.

Urtima riksdag — — — sammanträde infaller.

Där så oförmodat skulle hända, att riksdag före det nya statsregleringsårets inträdande icke hade staten reglerat eller ny bevillning sig åtagit, fortfare den förra statsregleringen och bevillningen, till dess ny statsreglering och bevillning beslutats.

Övergångsbestämmelse.

Genom beslut av Konung och riksdag må vid omläggning av statsregleringsåret därav betingade ändringar vidtagas i redan fastställd riksstat eller staten regleras och bevillningen fastställas för annan tid än kalenderår.

Riksdagsordningen.

§ 72.

Å varje lagtima riksdag förordnas revisorer till ett antal av tolv, vilka till halva antalet av vardera kammaren utses, att enligt regeringsformen och särskild instruktion granska statsverkets, riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning. Varje revision skall omfatta ett räkenskapsår. Revisionsförrättningen tager sin början å dag, som i instruktionen bestämmes, och skall inom två månaders tid vara fullbordad.

Revisorerna välja — — — — äro lika.

De anmärkningar, — — — — vidare behandling.

GUSTAF.

Östen Undén.

*Utdrag av protokoll över justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
fredagen den 12 mars 1920.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BRANTING,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena friherre PALMSTIERNA,
Statsråden UNDÉN,
THORSSON,
OLSSON,
SANDLER,
NOTHIN,
NILSSON,
ERIKSSON,
SVENSSON,
HANSSON.

Chefen för justitiedepartementet statsrådet Undén anförde efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet:

»Den 16 maj 1919 uppdrog Kungl. Maj:t åt särskilda kommitterade att verkställa utredning angående möjligheten av en sådan förändring av budgetåret, att det förlades till tiden 1 juli—30 juni eller annan i förhållande till riksdagens normala avslutande lämplig tidsperiod samt, därest det av utredningen framginge, att en sådan reform lämpligen borde genomföras, utarbeta förslag, som därför kunde finnas erforderliga.

I enlighet med de direktiv, som lämnats kommittén i det nämnda dag i ärendet förda statsrådsprotokollet, har kommittén i första hand haft att undersöka, huruvida överhuvud ifrågavarande reform vore möjlig att genomföra. I skrivelse den 3 oktober 1919 till statsrådet och chefen för finansdepartementet har kommittén angivit sin uppfattning i nämnda fråga och

därvid bland annat framhållit, att med den nuvarande förläggningen av riksdagssessionerna en omläggning av budgetåret till annan tid än 1 juli—30 juni knappast kunde komma ifråga. Kommittén har vidare i samma skrivelse angående själva huvudfrågan meddelat, att enligt den uppfattning, kommittén vunnit, en omläggning av budgetåret till nämnda tidrymd låter sig göra, dock under åtskilliga i skrivelsen närmare angivna förutsättningar, avseende huvudsakligen att förvaltningsarbetet ävensom riksdagens arbete ordnas på sådant sätt, att statsregleringen kan bringas i verkställighet omedelbart vid budgetårets början. I berörda skrivelse förmålde sig ock kommittén hava för avsikt att framdeles avgiva förslag till de grundlagsändringar, vilka borde av 1920 års riksdag antagas såsom vilande för att möjliggöra en eventuellt blivande omläggning av budgetåret.

Kommittén har den 26 nästlidne februari avgivit sagda yttrande, vilket jag nu får för Kungl. Maj:t anmäla, sedan kommitténs i finansdepartementet ingivna skrivelse för vidare handläggning överlämnats till justitiedepartementet.

I sin skrivelse anför kommittén följande:

Då kommitténs arbeten ännu icke fortskridit så långt, att kommittén tilltror sig att med full säkerhet kunna överblicka de olägenheter, som eventuellt kunna följa med det nya budgetårssystemet, är kommittén för närvarande icke beredd att slutgiltigt tillstyrka reformen, även om det för kommittén är uppenbart, att den medför avsevärda fördelar. Som emellertid den nu pågående riksdagen är den sista före närmaste ordinarie nyval till andra kammaren och då fördenskull, därest ej för omläggningens genomförande erforderliga grundlagsändringar beslutas av 1920 års riksdag, reformen skulle för normala fall fördröjas ytterligare fyra år, har kommittén dock ansett sig böra framlägga förslag till de grundlagsändringar, vilka synas vara en förutsättning för omläggningen. Kommittén har tillika ansett sig böra formulera sitt förslag så, att dessa grundlagsändringar erhålla en avfattning, enligt vilken de lämpa sig för vilken finansperiod som än väljes, något, som skulle bliva av betydelse vid en eventuell förändring av tiden för riksdagssessionerna. Därest lagtima riksdags sammanträden komme att förläggas till exempelvis tiden oktober—mars, skulle sålunda finansåret möjligen kunna omfatta tiden 1 april—31 mars, en finansperiod, som förekommer i vissa andra länder och som i och för sig är förenad med åtskilliga fördelar med hänsyn bland annat därtill att åtskilliga anläggningsarbeten m. m. pläga igångsättas under våren och försommaren.

De grundlagsändringar, som kommittén funnit vara behövliga, äro av två slag. Dels har det gällt att undanröjda nu befintliga grundlagsbestämmelser, vilka genom sin avfattning kunde lägga hinder i vägen för den ifrågasatta omläggningen av budgetåret. Dels är det av nöden att införa nya föreskrifter, som reglera statsregleringsförhållandena, för den händelse att den nya budgeten icke skulle hinna fastställas till den tid, då den bör träda i tillämpning.

Ur dessa synpunkter har kommittén funnit ändringar behövliga i §§ 61 och 109 i regeringsformen samt i § 72 i riksdagsordningen, varförutom ett övergångsstadgande till regeringsformen är av behovet påkallat.

§ 61 i regeringsformen har för närvarande följande lydelse: »Alla avgifter, som riksdagen under de i föregående § nämnda titlar beviljat, skola utgöras intill slutet av det år, under vars lopp den nya bevilningen av riksdagen fastställd bliver».

Kommittén har av två skäl funnit ändring i denna § nödig. Kommittén är till en början icke övertygad att det utan grundlagsändring skulle vara möjligt att i den förutvarande lydelsens »år» inlägga betydelsen av ett oberoende av kalenderåret löpande statsregleringsår. Men även om en sådan tolkning av ordet »år» måhända kunde ifrågakomma, kan stadgandet av reella skäl icke bibehållas oförändrat vid övergång till ett finansår, som tager sin början avsevärt tidigare än med kalenderåret näst efter det, då budgeten fastställs. Därest nämligen budgetåret skulle omfatta tiden 1 juli—30 juni, skulle, såsom riksdagsarbetet för närvarande är förlagt, det icke vara otänkbart att ett riksdagsbeslut om bevilningen kunde bli uppskjutet till början av juli månad, och i händelse detta skedde, skulle, även om ny bevilning antoges under juli månads början, med nuvarande lydelse av § 61 den gamla bevilningen komma att gälla ända till utgången av det nya budgetåret, något som uppenbarligen bör förebyggas. Paragrafen måste alltså även av detta skäl ändras, och då så är förhållandet, synes det lämpligt att samtidigt ersätta dess förutvarande, på kalenderåret syftande »år» med uttrycket »statsregleringsår», vilket otvetydigt lär giva vid handen, att här icke behöver vara fråga om kalenderår. I övrigt synes ändringen kunna inskränkas till att orden »slutet av det år, under vars lopp» utbytas mot »början av det statsregleringsår, för vilket». Stadgandet i sin helhet skulle alltså få följande lydelse:

»Alla avgifter, som riksdagen under de i föregående § nämnda titlar beviljat, skola utgöras intill början av det statsregleringsår, för vilket den nya bevilningen av riksdagen fastställd bliver.»

I sak torde med den nya formuleringen stadgandets hittillsvarande syftemål icke undergå någon egentlig förändring.

Den ovan antydda möjligheten att riksdagen, ehuru samlad, icke hunnit besluta om den nya bevilningen eller statsregleringen, innan det nya statsregleringsåret inträtt, nödvändiggör emellertid även en grundlagsföreskrift angående vad i fråga om statsreglering och bevilning skall gälla under mellantiden mellan det tilländalupna statsregleringsårets utgång och tidpunkten för riksdagens beslut om den nya statsregleringen.

Under hittillsvarande förhållanden har en dylik bestämmelse icke varit erforderlig. Riksdagens behandling av statsreglerings- och bevilningsfrågor har nämligen, i följd av riksdagsarbetets koncentrerings under förra halvåret, legat till tiden så långt före statsregleringsårets utgång med kalenderårets slut, att ett förskjutande av en riksdags beslut i statsregleringsfrågor tills in under följande statsregleringsår varit otänkbart. Budgetårets omläggning kan emellertid,

som nämnts, framdeles tänkas göra en dylik eventualitet, låt vara endast i undantagsfall, möjlig.

Vid bedömandet av frågan om plats och innehåll för den grundlagsbestämmelse, som i följd härav synes vara av nöden, har kommittén fäst sin uppmärksamhet vid tredje stycket av § 109 i regeringsformen, vilket innehåller en föreskrift för ett i viss mån likartat undantagsfall, nämligen att riksdag mot förmodan skulle vara avslutad utan att hava reglerat staten eller åtagit sig ny bevilning. Gemensamt för detta undantagsfall och det av kommittén berörda är den uteblivna statsregleringen; åtskillnaden åter att i det förra fallet anledningen härtill varit riksdagens avslutande, innan statsregleringsarbetet blivit fullbordat, i det senare att riksdagens arbete härmed av någon annan anledning blivit fördröjt. Efter att hava noga prövat frågan har kommittén ansett lämpligast att den för det senare av dessa fall behövlige undantagsbestämmelsen sammanföres med den redan befintliga i en gemensam föreskrift, vilken alltså får sin plats i § 109, tredje stycket.

Detta stycke är hittills av följande lydelse:

»Där så oförmodat skulle hända, att riksdag, när den avslutas, icke hade staten reglerat eller någon ny bevilning till bestämt belopp sig åtagit, fortfarande den förra statsregleringen och bevilningen intill nästa riksdag. Är åter bevilningens hela belopp bestämt, men kamrarna icke om fördelningen därav ense, då skola, efter den fastställda bevilningssummans förhållande till den, som vid föregående riksdag blivit fördelad, de i den sista bevilningsförordningen stadgade artiklar jämnlikt ökas eller minskas; och uppdrage riksdagen åt de av riksdagen valde fullmäktige i riksbanken och fullmäktige i riksgäldskontoret att en ny bevilningsförordning på sådan grund uppgöra och utfärda.»

Enligt kommitténs förslag skulle det lyda på följande sätt:

»Där så oförmodat skulle hända, att riksdag före det nya statsregleringsårets inträdande icke hade staten reglerat eller ny bevilning sig åtagit, fortfarande den förra statsregleringen och bevilningen, till dess ny statsreglering och bevilning beslutats».

I denna formulering har kommittén uteslutit styckets hela sista del, som meddelar bestämmelser för det fall, att vid riksdagens avslutande bevilningens hela belopp skulle vara bestämt men kamrarna icke skulle vara ense om fördelningen. Föreskrift i sådant avseende lär vara varit av behovet påkallat under ständsrepresentationens tid, då varje stånd hade sin särskilda bevilning. Med införande av tvåkammerssystemet och gemensam votering är den situation, för vilken bestämmelsen i fråga är avsedd att tillämpas, praktiskt taget utesluten. Har riksdagsarbetet verkligen fortskridit så långt, att bevilningens hela belopp är fastställt, lära ock grunderna för beloppets uttaxerande kunna utan tidsutdräkt fastslås. Eventuellt kan en gemensam votering bli nödvändig, men den kan ju följa så gott som omedelbart på primärbesluten. Härtill kommer, att den ordning, som i § 109 i regeringsformen förutsättes, överhuvud taget icke tillämpas vid riksdagsarbetet; grunderna för bevilningen — varmed i förevarande sammanhang åsyftas den s. k. allmänna bevilningen, som numera motsvaras av inkomst- och förmögenhetsskatten — fastställas ju under riksdagens lopp. Vid

riksdagen 1919 infördes den ordningen, att själva procentsatsen för skatten i fråga hålles öppen till riksdagens slut för att kunna jämkas efter statsregleringens utfall i övrigt. Härvid bestämmes beräkningen av skatten först efter det procenten blivit beslutad. Åren 1910—1918 fattades även formellt alla beslut om grunderna för bevillningen, innan beräkningen av bevillningar och övriga inkomster ägde rum. Även vid den t. o. m. år 1909 tillämpade proceduren beträffande statsregleringsförfarandets avslutning, som ganska nära anslöt sig till den ordning för handläggningen av dessa frågor, vilken förutsattes i § 109 i regeringsformen och enligt vilken beslut rörande sättet för »bevillningssummans utgörande» formellt fattades såsom sista ledet i statsregleringsarbetet, följde sistnämnda beslut omedelbart på — vanligen dagen efter — riksdagens fastställande av summan av den bevillning, som erfordrades för fyllande av statsverkets behov. Något rum för tillämpningen av föreskriften om jämkning i bevillningsförrordningen genom riksdagens fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret fanns för denskull praktiskt sett icke. Faktiskt voro ock de reella besluten rörande grunderna för bevillningen fattade långt tidigare under riksdagen.

Det synes på nu anförda skäl icke böra förefinnas någon betänklighet mot att vid ändring av § 109, tredje stycket, utesluta sista punkten. Vidtages denna ändring, synes i första punkten av tredje stycket uttrycket »någon ny bevillning till bestämt belopp sig åtagit» böra förkortas till »ny bevillning sig åtagit».

I första punkten av stycket har kommittén därutöver vidtagit följande förändringar. De förutvarande i stadgandet förekommande orden »när den (riksdagen) avslutas», vilka begränsa undantagsföreskriftens giltighet till det fall, då riksdagen avslutas före verkställd statsreglering, hava utbyts mot ordalagen »före det nya statsregleringsårets inträdande», vilka täcka såväl denna eventualitet som den av kommittén ovan berörda, att riksdagen icke i tid hunnit handlägga dithörande ärenden.

Vidare har kommittén utbytt bestämmelsen att den förra statsregleringen och bevillningen skola fortfara »intill nästa riksdag» mot att de skola fortfara »till dess ny statsreglering och bevillning beslutats». Den förutvarande bestämmelsen är nämligen uppenbarligen i och för sig icke tillfredsställande. Har riksdagen avslutats, måste den förra statsregleringen räcka icke blott till nästa riksdags början, utan till dess denna riksdag hunnit fatta beslut rörande den nya budgeten. Fortgår åter riksdagen, ehuru utan att ha verkställt statsregleringen, bör den gamla fortfara icke till nästa riksdag, utan till dess beslut om statsreglering och bevillning hunnit fattas.

Vad åter angår den reella innebörden av stadgandets föreskrift, att den gamla statsregleringen och bevillningen skola fortfara, intill dess ny statsreglering och bevillning antagits, har kommittén även haft under omprövning tanken att ersätta detta stadgande med ett annat, som skulle avse, att de av riksdagen redan före budgetårets ingång fattade besluten skola träda i tillämpning, medan i övrigt den gamla riksstaten skulle gälla. Härav skulle emellertid följa, att äldre och nyare beslut om statsreglering och bevillning, tillkomna under olika förutsättningar och avseende olika tider, samtidigt skulle tillämpas vid sidan av varandra. Enligt kommitténs uppfattning skulle detta emellertid dels givetvis

förrycka statsregleringens enhet, dels lätt giva anledning till osäkerhet i förvaltningen. Ur redovisningssynpunkt är det tvivelsutan ock avsevärt fördelaktigare, att den gamla riksstaten med dess titlar följas, intill dess den nya riksstaten blivit fastställd.

Kommittén vill därjämte påpeka, att det undantagsfall, för vars skull på grund av budgetårets omläggning en ny undantagsföreskrift i § 109 skulle erfordras, säkerligen måste komma att räknas till de sällsynta och till dem, som helt böra kunna undvikas, utom då lagtima riksdag upplösts med förordnande om nya val. I sådana fall torde det bli nödvändigt, att den avgående riksdagen, innan den åtskiljes, fastställer en budget. Att denna ej kan bli fullständig är givet, men den kan kompletteras med en av den nya riksdagen fastställd tilläggsstat.

Budgetårets omläggning påkallar som sagt även viss anordning av § 72 i riksdagsordningen, vars första stycke nu lyder sålunda:

»Å varje lagtima riksdag förordnas revisorer till ett antal av tolv för vart år, vilka till halva antalet av vardera kammaren utses, att enligt regeringsformen och särskild instruktion granska statsverkets, riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning. Varje revision skall omfatta ett års avslutade räkenskaper. Revisionsförrättningen tager sin början å dag, som i instruktionen bestämmes, och skall inom två månaders tid vara fullbordad.»

Till en början bör uttrycket i första punkten »för vart år» ändras. Att utbyta »år» emot »statsregleringsår» är emellertid här icke lämpligt, då enligt kommitténs uppfattning riksbankens räkenskapsår icke behöver och ej heller synes böra sammanfalla med statsregleringsåret. Med »år» torde ej heller hava avsetts det år, som skall granskas, utan det år, då valet sker. Så måste i varje fall ordet hava tolkats före år 1886, då dessförinnan samma statsrevisorer granskade dels riksbankens och riksgäldskontorets räkenskaper för det sistförflutna året, dels ock statsverkets räkenskaper för året före det nästförflutna. För att ej tvekan om innebörden av ordet »år» skall uppkomma, synes det lämpligaste vara att uttrycket »för vart år» utgår, vilket kan ske utan att någon lucka i grundlagen uppstår. Kommitterade föreslå fördenskull, att sagda uttryck uteslutes ur första punkten.

Jämväl andra punkten bör ändras. »Ett års avslutade räkenskaper» har ursprungligen åsyftat ett kalenderårs räkenskaper. Att här införa termen statsregleringsår låter sig av ovan antydda skäl ej göra. Däremot torde man kunna använda begreppet »räkenskapsår», varvid punkten synes böra omformuleras till: »Varje revision skall omfatta ett räkenskapsår.» Att räkenskaperna böra vara avslutade är självfallet och framgår för övrigt med full tydlighet av instruktionen för riksdagens revisorer § 12 a).

Några andra ändringar av 72 § riksdagsordningen erfordras icke.

Vad själva övergången till det nya budgetårssystemet angår, torde för det fall att det nya budgetåret skall räknas för tiden $\frac{1}{7}$ — $\frac{30}{6}$ närmast böra tagas under övervägande, huruvida den erforderliga övergångsbudgeten skall omfatta ett halft eller ett och ett halft år. Kommittén är för sin del övertygad om att av dessa alternativ det förra obetingat bör föredragas. Att, då ej tvingande skäl

därtill föranleda, välja en längre tidrymd än 12 månader synes nämligen icke böra förekomma, då grundlagen utgår från att budgetförslag skall föreläggas varje lagtima riksdag. Skulle övergångsbudgeten avse ett och ett halft år, komme en riksdag att icke alls få sig någon statsreglering förelagd. En dylik anordning med fastställande av riksstat för längre tid än ett år skulle ock stå i strid med systemet med den förevarande reformen, då den ju skulle innebära en ökning i stället för minskning av svårigheten att verkställa tillförlitliga beräkningar för den kommande budgeten. Det skulle fördenskull med all sannolikhet visa sig, att åtminstone för den sista tredjedelen av budgetterminen en tilläggsstat av mycket betydande omfattning skulle bliva erforderlig. Detta skulle vara synnerligen olägligt, när den riksdag, som första gången skall antaga budget för det nya finansåret, bör äga möjlighet att ägna den nya riksstaten en snabb behandling, vilket näppeligen skulle låta sig göra, om en omfattande tilläggsstat därjämte skulle behandlas. Tvivelsutan komme det ock att visa sig nödvändigt att fastställa två tilläggsstater till övergångsstaten — en antagen vid riksdagen näst efter den då övergångsstaten fastställts och en antagen vid den riksdag, som skulle fastställa den första riksstaten för det omlagda budgetåret. Att oreda i finansplanen och svårigheter i förvaltningsarbetet härav skulle följa, torde utan vidare vara uppenbart.

På i huvudsak ovan angivna skäl har kommittén ansett det uteslutet, att för övergången budget fastställs för längre tid än ett år. Med en övergångsbudget för ett halvt år undvikas nu nämnda svårigheter. Men även ett dylikt övergångsår torde erbjuda vissa olägenheter såsom måhända alltför främmande för vårt riksdagsarbete. Kommittén har därför sökt efter och alternativt ansett sig också kunna förorda en utväg, som skulle möjliggöra att även för övergångsbudgeten behålla den vanliga perioden av tolv månader. Förfarandet härvid torde lämpligast åskådliggöras genom följande exempel.

Då de ändringar i grundlagarna, vilka betingas av budgetårets omläggning, ej kunna antagas andra gången förrän vid 1921 års riksdag, lär för denna riksdag böra framläggas statsverksproposition i vanlig ordning, det vill säga för år 1922. Av 1922 års riksdag skulle emellertid kunna antagas riksstat för tiden $\frac{1}{7}$ 1922 — $\frac{30}{6}$ 1923, varvid erforderliga ändringar i den redan fastställda riksstaten för år 1922 skulle vidtagas. Huru härvid borde närmare förfaras torde i förevarande sammanhang icke vara nödigt att utveckla. Övergången från det gamla till det nya systemet skulle alltså sålunda ordnas, att två årsbudgeter antoges, vilka i viss del skulle täcka varandra.

Då frågan, huru övergången till det nya budgetåret lämpligast skall ordnas, icke nu föreligger till slutgiltigt avgörande, har kommittén ansett, att övergångsstadgandet bör så avfattas, att det lämnar möjlighet att framgå på vilkendera av de nu antydda båda utvägarna, som vid närmare prövning kan befinnas vara mest lämplig.

Det erforderliga stadgandet synes i enlighet med det nu anförda böra erhålla följande lydelse:

»Genom beslut av Konung och riksdag må vid omläggning av statsreglerings-

året därav betingade ändringar vidtagas i redan fastställd riksstat eller staten regleras och bevillningen fastställas för annan tid än kalenderår.»

Till det föreslagna nya stadgandet i riksdagsordningen har kommittén ej ansett någon särskild övergångsbestämmelse erfordras. Däremot lär ett övergångsstadgande till instruktionen för riksdagens revisorer vara erforderligt. Förslag till dylikt stadgande torde emellertid icke böra framläggas i nu förevarande sammanhang.

*Departements-
chefen.*

Frågan om en omläggning av budgetåret befinner sig icke ännu, såsom av budgetårskommitténs nyss återgivna framställning utvisas, i det färdigberedda skick, att statsmakterna kunna därtill taga slutlig ställning.

Sedan det förberedande utredningsarbetet givit vid handen, att en dylik omläggning sannolikt kan under vissa förutsättningar ske, och då starka skäl synas tala för att den ifrågasatta förändringen av statens budgetväsen bliver snarast möjligt genomförd, därest den fortsatta utredningen visar att de med reformen förenade svårigheterna kunna övervinnas, anser jag det vara angeläget, att de hinder, som kunna föreligga i vissa grundlagsbestämmelsers avfattning, varda redan nu undanröjda.

Därom torde så mycket mindre böra råda tvekan, som kommitterades förslag till nya grundlagsbestämmelser icke förutsätter någon omläggning av budgetåret. Statsmakterna äro efter antagandet av bestämmelser av det slag kommittén förordat oförhindrade att bestämma budgetåret med hänsyn till det definitiva utredningsresultatet.

Icke heller i fråga om övergången till ett nytt budgetår innebär nu föreliggande förslag något bestämt ställningstagande. Varken beträffande tidpunkten eller sättet för övergången till en ny ordning i förevarande hänseende lär något bindande uttalande nu böra ifrågakomma. Med anledning av vad från kommitténs sida anförts om de olika alternativ, som inom kommittén ifrågasatts, vill jag endast uttala, att i händelse det av kommittén i första hand förordade alternativet att utföra övergången medelst tvenne riksstater, vardera för ett år men täckande varandra i fråga om ett halvår, skulle befinnas böra läggas till grund för ett eventuellt förslag i ämnet, det icke synes helt uteslutet att genomföra budgetårets omläggning redan under nästkommande år.

Beträffande avfattningen av de föreslagna grundlagsbestämmelserna finner jag mig kunna inskränka mig till att hänvisa till vad kommitterade härutinnan anført.»

Departementschefen uppläste härefter ett i enlighet med det anförda inom justitiedepartementet upprättat förslag till ändrad lydelse av §§ 61

och 109 regeringsformen samt § 72 riksdagsordningen och hemställde, att förslaget måtte föreläggas riksdagen till prövning i grundlagsenlig ordning.

I denna hemställan instämde statsrådets övriga ledamöter;

och tacktes Hans Maj:t Konungen, med bifall till samma hemställan, förordna, att till riksdagen skulle avlätas proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Adil Wifvesson.

Tyckt godt i Riksdagen den 14 Mars 1874